

نگاه

ترامپ ومولانا بلخ

محمدمعارف فصیحی‌دولت‌شاهی استاد دانشگاه

● رفتارها و عقاید عجیب‌وغریب دونالد ترامپ، او را در میانه جزایر متفاوت حماقت و زیرکی شناور کرده است. او از یک‌سو با فاصله بسیار کوتاه توانست پایگاه اجتماعی گسترده‌ای را احراز کرده و رقیب انتخاباتی‌اش خاتم کلیتئون را با یک چشم برهم‌زدن شکست دهد. از سوی دیگر، رفتارهای لمین‌گونه، سطحی و دیوانه‌وار او سوزه‌های طنز برای رسانه‌ها و شبکه اجتماعی بوده است. نمونه اخیر صحبت رئیس‌جمهوری آمریکا در کنفرانس رسمی کاخ سفید دریاہ کروناست. او به پزشکان پیشنهاد داد از طریق تزریق وایتکس به بدن بیماران آنان را نجات دهند. این پیشنهاد شگفت‌انگیز، کاربران و فعالان توئیتر را بر آن داشت که ترامپ را یک ابله به تمام‌معنا بدانند. حال این سؤال مطرح می‌شود که ترامپ سیاست‌مداری زیرک است یا احمق؟ برخی این فرضیه را مطرح کرده‌اند که او سیاست‌مداری زیرک است زیرا احمق نمی‌تواند به مقام ریاست‌جمهوری آمریکا دست پیدا کند اما عده‌ای به‌صورت رسمی و غیررسمی او را ابله دانسته‌اند از جمله مایکل ولف در کتاب جنجالی: «آتش و خشم»، از کسانی است که صفت احمق را دربارہ ترامپ به کار برده است. به نظر می‌رسد بهترین راه این باشد که نخست معیاری برای سنجش رفتار احماقانه پیدا کرد و آنگاه رفتار و عقاید ترامپ را در آینه این معیارها سنجید. بهترین معیارها را برای تشخیص رفتارهای احماقانه، مولوی در مثنوی معنوی بیان کرده است. در نظریه مولانا هرکس دارای خصوصیات همچون عهدشکنی، خودشیفتگی، صبر عاری از اندیشه، عدم شناخت، مطلق‌نگری و… باشد، احمق است. بر اساس این معیارها، ترامپ یک ابله سیاسی است. بی‌دلیل نیست وقتی کلمه احمق را در گوگل سرچ می‌کنیم، عکس ترامپ در نتیجه جست‌وجو ظاهر می‌شود.

۱. **عهدشکنی:**نقض میثاق و عهد و احمقی است/ حفظ ایمان و وفا کار تقی است

۲. **خودشیفتگی:**احمق است و مرده ما و منی/

کز غم فرعش، فراغ اصل نی

۳. **قدرت‌طلبی:**راه لذت از درون دان نه از برون / ابلهی دان جستن قصر و حصون

۳. **صبر عاری از اندیشه:** صبر در صحرای خشک و سناکاخ/ احمقی باشد، جهان حق فراغ

۴. **بد شناخت:** قیمت هر کاله می‌دانی که چیست/ قیمت خود را ندانی، احمقی است

۵. **مطلق‌نگری:**آنکه گوید جمله حق‌اند، احمقی است/ وان که گویدجمله باطل، او شقی است

● با وجود شایعات اخیر درباره مرگ رهبر کره شمالی، سئول تأکید دارد کیم جونگ اون زنده، سالم و وضعیت جسمانی‌اش خوب است. به گزارش روزنامه نیویورک‌پست، مون چونگ این، مشاور ارشد سیاست خارجی رئیس‌جمهوری کره جنوبی، به شبکه سی‌ان‌ان گفت: مواضع دولت ما قاطع است. به گفته چونگ این، کیم جونگ اون، رهبر کره شمالی، زنده و خوب است و از ۱۳ آوریل در منطقه وونسان اقامت دارد و تاکنون هیچ حرکت مشکوکی گزارش نشده است. هم‌زمان با افزایش گمانه‌زنی‌ها درباره سلامتی کیم جونگ اون، رهبر جوان کره شمالی، یک گروه پژوهشی آمریکایی که در مورد کره شمالی فعالیت می‌کند، در گزارشی با تجزیه و تحلیل عکس‌های ماهواره‌ای می‌گوید قطاری که احتمالا به رهبر کره شمالی تعلق دارد، در استراحتگاهش در شرق کشور توقف کرده است.

● هرچند درحالی‌که برخی از رسانه‌ها

گزارش کردند رهبر کره شمالی به اغما رفته

است، بعضی دیگر نوشتند او در حال بهبودی

پس از عمل جراحی است. برخی هم تأکید

کردند او اصلا بیمار نبوده است. این همه

مناقشه و تفاوت در خبررسانی‌ها نشان از آن

دارد که فضای اطلاع‌رسانی در کره شمالی

بسیار محدود است و دنیا برای دستیابی به

اخبار آن کشور کار ساده‌ای پیش‌رو ندارد.

البته این نخستین بار هم نیست که درباره

فوت رهبران کره شمالی اخبار و شایعاتی

منتشر می‌شود. در سال ۱۹۸۶ میلادی هم

شایعاتی مطرح شد مبنی بر اینکه کیم ایل

سونگ، رهبر وقت، درگذشته است که حقیقت

نداشت. کیم جونگ اون، در زمره رهبران

جوان جهان به حساب می‌آید. او در سال

۲۰۱۱ میلادی پس از مرگ پدرش کیم جونگ

ایل فقط ۲۷ سال داشت که قدرت را در دست

گرفت.

معترضان عراقی و لبنانی با این شعار دوباره به خیابان‌ها بازگشتند:

از کرونا شکست نمی‌خوریم

عاطفه مرادی؛ زمانی‌که همه‌گیری ویروس کووید۱۹

به خاورمیانه و شمال آفریقا رسید، در کشورهایی مانند

الجزایر، عراق و لبنان بیشتر از سایر کشورهای این منطقه

خودی نشان داد؛ درحالی‌که هم‌زمان اعتراض‌های

چندین ماهه مردم این کشور در قبال ساختار حکومت را

متوقف کرد. بااین‌حال، حالا مشخص شده سکوت مردم

در سه ماه گذشته و هم‌زمان با اوج‌گیری ویروس کرونا،

فقط وقفه‌ای کوتاه بوده و اکنون همین ویروس با فشار

مضاعفی که در حوزه‌های اقتصادی و اجتماعی به مردم

وارد کرده، آنها را به خیابان‌ها بازگردانده است؛ مردمی

که پیش از کرونا نیز از فشارهایی مشابه به ستوه آمده

بودند. کرونا به‌خوبی نبود سیستم‌های حمایت اجتماعی

را در این کشورها عیان کرده است؛ اینکه معترضان در

بسیاری از کشورها در خانه‌ها نشسته‌اند، درحالی‌که از

نا توانی دوچندان‌شده دولت‌هایشان برای رسیدگی به

شهروندان، خون خونشان را می‌خورد، پیش‌تر هم به

تحلیلمان ثابت کرده بود چه کرونا حل‌وفصل شود و

چه نشود، مردم این‌بار خشمگین‌تر از قبل به خیابان‌ها

بازمی‌گردند؛ مردمی که بسیاری از آنها عزیزان خود را

از دست داده‌اند و احساس می‌کنند دیگر چیزی برای

از دست‌دادن ندارند.

لبنانی‌ها بی‌محابا تر در خیابان

اوایل ماه آوریل بود که پیامی از سوی معترضان

لبنانی به‌سرعت شبکه‌های اجتماعی را پیر کرد؛ «ما

برمی‌گردیم»؛ پیام معترضان لبنانی بود که وعده دادند

هفدهم آوریل و برای ششمین ماه‌گرد آغاز اعتراض‌ها در

این کشور، به خیابان‌ها می‌آیند و کرونا هم نمی‌تواند سد

راه آنها شود. چند ماه پیش از کرونا، خیابان‌های لبنان را

اعتراضات برداشته بود. اما رسیدن این ویروس به لبنان،

این اعتراض‌ها را هم متوقف کرد. بااین‌حال، ادامه فساد

در ساختار سیاسی و اقتصادی و ناتوانی دولت جدید

در کنترل این فسادها، در کنار سقوط آزاد استانداردهای

زندگی هم‌زمان با شیوع کرونا و فقدان شبکه حمایتی

برای چنین شرایطی، بیش از یک میلیون لبنانی را به یک

بمب ساعتی تبدیل کرد.

در بیش از این یک ماه که لبنان تقریبا در تعطیلی

موقت به سر می‌برد، خدمات بسیار بسیار محدودی به

خانواده‌هایی ارائه شده که برای عبور از این بحران به

کمک نیاز دارند. بعد از فراخوان هفدهم آوریل،

صدها نفر از مردم معترض لبنانی روز گذشته دوباره به

خیابان‌ها آمدند. اعتراض‌ها به بدترشدن شرایط زندگی و

افزایش شدید هزینه مواد غذایی، در بخش‌های مختلفی

از لبنان آغاز شد و ادامه پیدا کرد. تعداد باین مبتلایان به

ویروس کرونا و مرگ ناشی از آن در لبنان، احتمالا یکی از

خاورمیانه نیست که دوران کرونا را تاب نیاورده و

با لغو اولین محدودیت‌ها که به دلیل شیوع کرونا

در عراق اعمال شده بود، معترضان هرچند در جمعیتی

کوچک‌تر، اما باز به خیابان‌ها بازگشتند و درگیری‌ها

دوباره بغداد و شهرهای جنوبی عراق به‌ویژه ذی‌قار را

فراگرفت. این درگیری‌ها که همچنان ادامه دارد، تاکنون

یک کشته و ۱۰ زخمی بر جای گذاشته است. مردم عراق

زودتر از آنچه پیش‌بینی می‌شد به خیابان‌ها بازگشتند و

حالا در برخی از شهرها ازجمله رفاعی، دوباره حکومت

نظامی اعلام شده است. البته عراق اولین کشور منطقه

خاورمیانه نیست که دوران کرونا را تاب نیاورده و

جهان

عکس Reuters

هنگ‌کنگ؛ بازگشت به نقطه صفر

مستقیمی با انتخابات سپتامبر این منطقه دارد؛ چراکه پیش‌بینی می‌شود نمایندگان حامی چین، شکست سنگینی را در این انتخابات متحمل شوند. دولت هنگ‌کنگ یکی از اولین‌هایی بود که ضربه سنگینی را از ویروس کرونا متحمل و برای کنترل آن مجبور شد قوانینی برای رعایت فاصله‌گذاری اجتماعی تعیین و اجرا کند. اکنون معترضان نگران هستند همین قوانین بهانه‌ای برای بازداشت آنها در جمع‌اتشان شود. هرچند تجمع روز یکشنبه معترضان بدون رویارویی با پلیس و نیروهای امنیتی به پایان رسید، اما بسیاری معتقدند اصلا دور از انتظار نیست که مقامات امنیتی هنگ‌کنگ از این تجمع به‌عنوان شکستن قوانین مربوط به رعایت فاصله‌گذاری اجتماعی برای بازداشت مشارکت‌کنندگان استفاده کنند. چنین کنشی از سوی مردم هنگ‌کنگ به‌خوبی نشان می‌دهد مشکلاتی که پیش‌تر مردم این دولت‌شهر را به خیابان آورده بود، هنوز پابرجاست. علاوه بر این، چنین تجمعی بیانگر این است که دولت هنگ‌کنگ با وجود تمام اقداماتش برای کنترل ویروس کرونا، تحسین کمی را از سوی مردم‌شناس برانگیخته است. معترضان هنگ‌کنگی می‌گویند اگر حکومت نگرانند که در این تجمع‌ها مرخص شوند، اما این را مسئولیت خود می‌دانند که از هنگ‌کنگ در برابر چین محافظت کنند.

در چنین شرایطی، این فقط سیاست‌مداران عراقی

و لبنانی نیستند که باید نسبت به بازگشت معترضان

به خیابان‌ها نگران باشند؛ بازگشت معترضان، مبتلایان

و کشته‌های کرونا را چندین برابر می‌کند و این کشورها

نشان داده‌اند توانایی کنترل مبتلایان بیشتر را ندارند و آن

زمان است که دیگر نمی‌توان اوضاع را کنترل کرد و این،

ضرورت ورود دیگر کشورها به حل بحران این کشورها را

ایجاد می‌کند؛ ورودی که قطعا خود به بحران بزرگ‌تری

تبدیل می‌شود.

معترضان درحالی‌که هنوز راهی برای درمان کرونا

وجود ندارد و زیرساخت‌های موجود پاسخ‌گوی مبتلایان

آن نیست، به خیابان‌ها بازگشته‌اند.

درک فشاری که این روزها به مردم کشورهایی مانند

لبنان و عراق وارد می‌شود، دشوار نیست. شرایط پیش از

کرونا آنچنان بد بود که صدها نفر در این کشورها ترجیح

دادند به قیمت جانشان ساکت نشینند. حالا کرونا همه

آن وخامت را چندین برابر کرده است؛ بی‌کاری، تورم و

سیستم درمان و بهداشت ناکارآمد.

پیروزی مجدد ترامپ چه جهانی را رقم می‌زند؟

انجام این کار بیشیمان هستند و در انتخابات امسال دیگر به او رای نمی‌دهند. اما انتخاب مجدد ترامپ در سال ۲۰۲۰ آن هم با آگاهی کامل از طبیعت تند و متغیر او و سیاست‌های نادرست و مخربش به عنوان رئیس‌جمهور، و روسیه، به این معنی خواهد بود که نظر مثبت رای‌دهندگان آمریکایی (حتی اگر مانند سال ۲۰۱۶ شامل اکثریت تعداد آرا نشود) به انتخاب مجدد ترامپ در سال ۲۰۲۰، این تصور را مطرح می‌کند که همین رای‌دهندگان ممکن است در انتخابات‌های آینده هم افرادی مشابه ترامپ را برگزینند. در این صورت ترامپسم به ویژگی دائم سیاست خارجی آمریکا تبدیل می‌شود و آنگاه غرب باید اساسا روابط خود را با آمریکا ارزیابی مجدد کند. به عبارت دیگر، اگر متحدان دموکراتیک و سنتی ایالات متحده با پیروزی مجدد ترامپ در انتخابات ۲۰۲۰ امید خود را به «بازگشت ایالات متحده به روال عادی» از دست دهند، ممکن است فلات‌انتر از امروز به دنبال تغییر سیاست‌ها و اتخاذ رویکردهایی باشند که آسیب کمتری به منافعشان وارد شود. چنین احتمالی را حدود سه

سال پیش آنکلا مرکل، صدراعظم آلمان، در اواخر ماه می ۲۰۱۷ مطرح کرد.

نگرانی مرکل پس از آن مطرح شد که ترامپ از دیگر اعضای ناتو خواست اگر

همه اعضا به تعهدات مالی خود عمل نکنند، ایالات متحده هم درباره تعهد

خود به بند دفاع متقابل (بند ۵ اساس‌نامه ناتو) تجدیدنظر خواهد کرد. مرکل

همان زمان هشدار داد: «دروای که به طور کامل می‌توانستیم به دیگران

وابسته باشیم، به سر آمده است. چنین وضعیتی را در روزهای گذشته و در

نشست سران ناتو تجربه کرده‌ام.» اخیرا هم ناتالی توجی، مدیر مؤسسه روابط

بین‌الملل ایتالیا و مشاور ارشد فدریکا مورکینی دیپلمات ارشد سابق سیاست

خارجی اتحادیه اروپا نوشت: «با افزایش رقابت استراتژیک بین ایالات متحده

و چین، اتحادیه اروپا باید تلاش خود را برای استقلال و خودمختاری چند برابر

کند. فقط در چنین وضعیتی است که اتحادیه اروپا می‌تواند در کنار آمریکا و

چین به عنوان یک بازیگر قدرتمند سوم نقش‌آفرینی کند. در غیر این صورت

اتحادیه اروپا مجبور به انتخاب یکی از آن دو قدرت یا دنباله‌روی از آنها خواهد

شد.» به عبارت دیگر، در حالی که متحدان دموکراتیک و سنتی ایالات متحده

در صورت انتخاب مجدد ترامپ، به احتمال زیاد از اتحاد خود با ایالات متحده

دست نخواهند کشید، اما شک و تردید آنها نسبت‌ها درباره ترامپ، بلکه درباره

مردم آمریکا نسبت به تمایل ایالات متحده به دفاع از متحدان و تأمین امنیت

آنها افزایش می‌یابد و این تردید باعث خواهد شد متحدان آمریکا بیش از

اعدام «کودکان مجرم» در عربستان ممنوع می‌شود

می‌گوید تصمیم‌های جدید به مدرن‌سازی قانون مجازات عربستان کمک خواهد کرد اما نمی‌توان به این تغییرات چندان دل خوش کرد. طبق اعلام شورای حقوق بشر عربستان، در پی فرمان ملک سلمان، پادشاه این کشور، برای پیس مجازات ۱۰ سال زندان جایگزین مجازات اعدام است. مجرمانی خواهد شد که در دوران کودکی مرتکب جرم شده باشند. کنوانسیون حقوق کودکان سازمان ملل متحد که عربستان سعودی از امضاکنندگان آن است، اعدام کودکان مجرم را منع کرده است. نهادهای حقوق‌بشری این کشور را به لحاظ رعایت حقوق بشر دارای یکی از سیاه‌ترین کارنامه‌ها در جهان می‌دانند که اجازه آزادی بیان را نمی‌دهد و به‌شدت بر جادگان مخالفی را سرکوب می‌کند. این کشور همچنین به علت زندانی و

مجازات مخالفان سیاسی و همچنین قتل فجیع جمال خاشقجی، روزنامه‌نگار، با انتقادهای زیادی روبه‌روست. در سال ۲۰۱۵، محکوم‌کردن رائف بصادوی، وبلاگ‌نویس سعودی، به تحمل هزار ضربه شلاق، با واکنش جهانی روبه‌رو شد. او به علت اهانت به اسلام به این مجازات در اعلام محکوم شد و بنا بود به‌تدریج حکم شلاق اجرا شود، اما با افزایش فشارهای جهانی برای توقف مجازات و نگرانی از سلامت جسمی او، عربستان از اجرای این حکم صرف‌نظر کرد. چند روز پیش هم سازمان غفو بین‌الملل در تازه‌ترین گزارش خود نسبت به افزایش کم‌سابقه اعدام‌ها در عربستان ابراز نگرانی کرد و نوشت در سال میلادی گذشته، عربستان با حدود ۱۸۰ اعدام، رتبه دوم بیش‌تازان مجازات اعدام در جهان را کسب کرده است.

رویداد

توافق درباره اصلاح سازمان جهانی بهداشت

● معاون مطبوعاتی کاخ سفید در پیامی توئیتری نوشت: دونالد ترامپ و امانوئل مکرون، رؤسای جمهوری آمریکا و فرانسه، در مورد تحولات مثبت در مبارزه با بیماری همه‌گیر کرونا و پیشرفت برای بازگشایی اقتصادهای جهانی تبادل‌نظر کردند. او تأکید کرد، ترامپ و مکرون در مورد لزوم اصلاح سازمان بهداشت جهانی به توافق رسیده‌اند.

خروج ۲۵۰۰ نظامی آمریکایی از عراق

● استرایپس، تارنمای رسمی نظامیان آمریکایی، نوشت که واشنگتن دو هزار و ۵۰۰ نیروی هوابرد از لشکر ۸۲ خود را از عراق و کویت به آمریکا بازمی‌گرداند. بر پایه این گزارش، نیروهای لشکر ۸۲ برای پشتیبانی از فرماندهی مرکزی ایالات متحده آمریکا (سنتاکم) وارد منطقه شده بودند.

رد اعلام خودمختاری شورای انتقالی جنوب یمن

● وزیر مشاور در امور خارجه امارات در سخنانی از مخالفت کشورش با اعلام خودمختاری توسط شورای انتقالی جنوب یمن خبر داد. این در حالی است که شورای انتقالی جنوب یمن مورد حمایت اوبطینی است. همچنین مسئولان سعودی صبح دوشنبه در پیام‌های مشابهی ضمن این درخواست تلاش برای اجرای توافق‌نامه ریاض را خواستار شدند که بین شورای انتقالی جنوب و دولت مستعفی یمن امضا شده است.

هشدار چین به استرالیا

● سفیر چین به دولت استرالیا هشدار داده است که پیگیری درباره تحقیقات مستقل برای کرونا می‌تواند به بایکوت مشتریان چینی و عدم سفر یا تحویل آنها در استرالیا یا عدم خرید محصولات وارداتی مانند گوشت و نوشیدنی‌های الکلی منجر شود.

افزایش بی‌سابقه بودجه تسلیحاتی جهان

● انستیتو پژوهش‌های صلح سیمیری افزایش بودجه نظامی کشورهای جهان در سال ۲۰۱۹ را در دهه گذشته بی‌سابقه اعلام کرده است. آمریکا در صدر این جدول است و عربستان سعودی در رده پنجم، چین و هند نیز بودجه تسلیحاتی خود را افزایش داده‌اند.

پاسخ‌دافندی سوریه به موشک‌های اسرائیل

● سامانه‌های پدافند هوایی سوریه چندین موشک زمین‌به‌هو را شلیک کردند که به‌این‌ترتیب حمله موشکی اسرائیل در حومه جنوبی دمشق دفع شد. بر اساس گزارش خبرگزاری رسمی سوریه (سانا)، در اثر اصابت ترکش‌های موشک‌های اسرائیلی به منازل ساکنان دو شهرک در حومه دمشق این حملات علاوه‌بر سه کشته، چهار زخمی نیز داشت که در میان آنها کودک هم به چشم می‌خورد.

آغاز مرحله جدید ارزیابی‌های الکاظمی

● نماینده ائتلاف فتح در پارلمان عراق از مرحله جدید ارزیابی‌های مصطفی الکاظمی، نخست‌وزیر مکلف این کشور با احزاب سنی و کرد خبر داد. اما یک منبع سیاسی در این کشور گفت که الکاظمی احتمالا در چند روز آینده از مسئولیت تشکیل کابینه انصراف می‌دهد.

جنجال ترامپ در توئیتر

● دونالد ترامپ، رئیس‌جمهوری آمریکا، در چند توییت ضمن حمله به جایزه نوبل و تغییر امای انگلیسی آن از اسلای اصلی Nobel به Noble (شرافت) که تمسخر کاربران اینترنسی را در پی داشت، از آنها در انتها پرسید: آیا طعنه کارکرد داشت؟

محاکمه دیکتاتور سابق کره جنوبی

● دیکتاتور سابق کره جنوبی به اتهام افترانی علیه یک کشیش فعال که سرکوب وحشیانه نیروهای او علیه معترضان دموکراسی‌خواه در گوانگژو را مستند کرد، دادگاهی شد. به گزارش ایسنا، به نقل از خبرگزاری فرانسه، وقوع قیامی در این شهر جنوبی علیه دولت نظامی چون دو هوان، دیکتاتور سابق کره جنوبی با حمام خونی که نیروهای او به راه انداختند و جان حدود ۲۰۰ نفر را گرفته و مفقودی‌هایی برجای گذاشتند، به پایان رسید. فعالان اما تأکید دارند آمارها سه‌برابر بیشتر از این است.

کرونا بزرگ‌ترین چالش بریتانیا

● بوریس جانسون، نخست‌وزیر بریتانیا، پس از کسب بهبودی از ابتلا به کرونا و بازگشت به محل کار، بیماری کووید-۱۹ را بزرگ‌ترین چالشی دانست که این کشور پس از جنگ داشته است.